

VAKBLAD VOOR DE BIBLIOTHEEKSECTOR

Bibliotheekblad

Op weg naar een inclusiever
personeelsbeleid

Strategisch personeelsbeleid bij
bibliotheken

OBA Osdorp: volop samenwerking

Werken in een plattelandsbibliotheek
in Idaho (deel II)

Muziekbibliotheek de Intro

Nummer 6 | Jaargang 25 | juni-juli 2021

Ronald Capelle,
programmamanager digitaal bij
Bibliotheek AanZet

Ronald gefotografeerd voor een prachtige oude foto die gemaakt is rond 1910 in de leeszaal van de Dordrechtse bibliotheek. Op 1 mei 1899 werd deze eerste Nederlandse bibliotheek annex leeszaal geopend. Meer weten over de geschiedenis? Surf naar: tinyurl.com/wrcbjrb

Ronald Capelle, programmamanager digitaal bij Bibliotheek AanZet

‘Mijn baan is een missie’

Liefde voor games en websites bouwen was er al in zijn puberjaren, maar rond zijn 18e beseft Ronald Capelle dat hij zelf verantwoordelijk was voor zijn toekomst. Inmiddels heeft hij de luxepositie van een baan die voelt als een missie.

TEKST: LINDA VAN PELT • FOTO'S (INCLUSIEF COVER): IVONNE ZIJP

Of corona zijn werk belemmerd heeft? ‘Integendeel!’, reageert Ronald Capelle direct. ‘In ieder geval heeft dit virus het bewustzijn dat we op een andere manier moeten (blijven) denken een boost gegeven. Deze tijd van noodgedwongen fysieke afstand voedt ons besef dat digitaal niet tijdelijk is, maar een blijvertje.’ Ter ondersteuning van die visie geeft hij een voorbeeld. ‘Een paar jaar terug organiseerden bibliotheken alleen activiteiten in de vestigingen. Er werden dertig kaartjes verkocht en dertig stoelen klaargezet, en dat was dat. Onlangs had de Bibliotheek AanZet drie online-evenementen in één week (*meetup*-discussies/debatten en een kenniscafé voor onderwijsprofessionals) met ruim duizend deelnemers. Vandaag de dag vragen ook andere bibliotheken of zij onze activiteiten mogen promoten, waardoor het bereik nog groter wordt. Digitaal kent geen gemeentegrenzen.’

Smaakmaker

Tegenwoordig werkt Ronald vanuit huis. In het ‘oude normaal’

was zijn vaste werkplek in het hoofdkantoor van de Bibliotheek AanZet in Dordrecht. Met daarbij wekelijks een uitstapje naar een van de andere dertig locaties. ‘Zo houd je *feeling* met het werkveld, net zoals een kok in zijn restaurant ook zelf wil zien of het recept in de smaak valt.’ In het werk van Ronald staat digitale transformatie op het menu. ‘Voor de huidige bibliotheekwereld is dit onmisbaar vanwege de vele toepassingsmogelijkheden. Denk bijvoorbeeld aan het aanbieden van gepersonaliseerde content. We willen een profiel opbouwen, en dit koppelen aan ons aanbod. Denk aan informatie over nieuwe boeken, geplande evenementen, interessante mensen of online cursussen. De bouw van zo’n webplatform is een van mijn taken.’ Zullen alle klanten zich positief ‘gezien’ voelen met zo’n persoonsgerichte benadering? ‘Uiteraard gaan we die toekomstige service respectvol aanbieden, en leden vragen of ze persoonlijke suggesties willen ontvangen.’

Grote getallen

Een database van ledeninformatie heeft pas slagkracht als die van voldoende omvang is. Met die wetenschap in het achterhoofd werkt de Bibliotheek AanZet actief aan de uitbreiding van het ledenaantal. Sinds 1 januari 2019 is er zelfs een gratis abonnement voor volwassenen, een primeur.

'Een beleidskeuze om leden na hun achttiende vast te houden', licht Ronald toe. Zo'n *freemium* (samentrekking van free en premium) past volgens hem uitstekend bij de ambitie om iedereen in het werkgebied lid te maken. De Bibliotheek AanZet bedient 500.000 inwoners, van wie er 112.000 lid zijn (63.000 kinderen/jongeren met een gratis jeugdabonnement, 19.000 volwassenen zijn gratis lid en 30.000 volwassenen betalend lid).

'We hebben onze leden veel te bieden. De Bibliotheek AanZet investeert in de persoonlijke ontwikkeling van mensen, en maakt het hun mogelijk op verschillende manieren mee te doen aan de samenleving. Als moderne bibliotheek fungeer je daarbij als podium voor verbinding, als clustering tussen vraag en aanbod. Letterlijk! Een van onze plannen voor de nabije toekomst is namelijk het creëren van een online marktplaats. Via ons webplatform kunnen mensen straks zelf activiteiten onder de aandacht brengen. Onze organisatie is daarbij niet alleen een intermedium; wij faciliteren en ondersteunen bovendien het organiseren van cursussen, trainingen en andere educatieve bijeenkomsten binnen de bibliotheek. Ook hierbij geldt de wet van de grote getallen. Hoe meer leden, hoe meer kans op clustering van gelijkgestemden met interesse voor dezelfde onderwerpen.'

Kilometers maken

Dat door coronabeperkingen de fysieke bijeenkomsten voorlopig nog niet kunnen plaatsvinden, is bekend. 'De voorbereiding op het bouwen van de online marktplaats gaat gewoon door. We hebben hiervoor zelfs subsidie aangevraagd bij de Koninklijke Bibliotheek, en inmiddels ook gekregen.' Wat al zichtbaar is van de vernieuwingen, is een website nieuwe stijl met een eigentijdse look. 'Ieders scherm- en mediatijd is beperkt. Om de aandacht te trekken en vast te houden, moeten we opboksen tegen een hoop concurrentie. Bovendien, bij goede relatieservice past ook een uitstekend functionerende website.' Daarbij doelt Ronald bijvoorbeeld op het koppelen van applicaties en content aan het platform, met als einddoel een complete virtuele vestiging. 'Kilometers maken', noemt hij de weg naar dat perspectief. 'We merken in de gesprekken met andere bibliotheken dat zij ook een enorme ambitie hebben. Er is werk aan de winkel. Die digitale ambities realiseren kan alleen als we samenwerken, over gemeentegrenzen heen. Daarom vragen we bibliotheken om zich aan te sluiten op onze vernieuwende infrastructuur en daarop door te bouwen. Zo delen we niet alleen de portemonnee, maar ook kennis en capaciteit.'

Rode stier

Op persoonlijk vlak begon Ronald al met het opbouwen van een netwerk bij andere bibliotheken en POI's nadat hij, in juni 2016, startte bij de Bibliotheek AanZet. Toen nog als digitaal strateeg.

'Naast het testen van digitale middelen zocht ik aansluiting bij collega's in het land. Die vond ik onder andere bij de Nieuwe Bibliotheek in Almere. Daarmee werken wij nu veel samen.' Zijn kennismaking met het fenomeen bibliotheek begon al eerder. Tijdens en na zijn studie communicatie: specialisatie digitale media, aan de Hogeschool Rotterdam, was Ronald tussen 2013 en 2016 betrokken bij een aantal start-ups. Zoals Festivalkriebels, een slimme app die gepersonaliseerd festivaladvies geeft, gebaseerd op individuele muziekmaken en festivalvoorkeuren. 'Een initiatief in samenwerking met een aantal vrienden. Toen we nog geen kantoor hielden vanuit de start-upcampus van de Erasmus Universiteit Rotterdam, kwamen we altijd samen in een bibliotheek.' Onder het genot van een kopje koffie, of met de energieversterker van de bekende 'rode stier'. Foove, het overkoepelend internetbureau dat Ronald mede oprichtte, bestaat nog steeds. Zelf koos hij in 2016 definitief voor een ander pad. 'Mijn tante werkte destijds bij de klantenservice van de Bibliotheek AanZet en wees mij op de vacature om het digitale pad van de bibliotheek te plaveien.'

Standalone

Samen! Een woord dat regelmatig klinkt in Ronalds relaas. Zo trekt hij als programmamanager digitaal dit jaar nog meer tijd uit om verbinding te maken met zijn collega's. Digitale transformatie is volgens hem mensenwerk. Ook buiten de organisatie is er teamwork; met de al genoemde collega-bibliotheken, maar ook met onderwijs, consultatiebureau en hopelijk in de toekomst ook bedrijven. 'Voor die laatste categorie kunnen wij bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers. *Standalone* is *out*. Dat zie je aan de gebouwen van bibliotheken nieuwe stijl, bijna altijd samen met andere functies, zoals horeca, welzijn en culturele centra.' In die setting wijst hij graag even op het belang van fysieke bijeenkomsten, náást de grootschaliger online aanpak. 'Voor sommige mensen is het sociale aspect daarvan minstens zo belangrijk als het inhoudelijke programma. Ook daaraan blijven we tegemoetkomen.'

Missionaris

De sinds de jaren '90 dalende trend van de ledenaantallen van bibliotheken beziet Ronald met lede ogen. 'Zeker omdat deze een contrabeweging vormt tegen het groeiend aantal abonnementen voor andere diensten. In reactie hierop heeft de Bibliotheek AanZet zichzelf een stevige ambitie opgelegd: de jaarlijkse een miljoen aan ledeninkomsten binnen vijf jaar te verhogen tot anderhalf miljoen.' Zijn werk voelt als méér dan 'financiële injectie'. 'Mijn baan is een missie. Hierin komen de werelden van twee voorbeelden uit mijn familie samen. Ten eerste mijn opa, met zijn grote liefde voor taal, verhalen en persoonlijke groei. Hij heeft mij als kleinkind vaak voorgelezen. Ten tweede mijn oma, van nature dienstbaar en zorgzaam voor anderen.' Zijn persoonlijke liefde voor taal uitte Ronald in het – gezamenlijk – schrijven van een boek over het honderdjarig bestaan van 'zijn' voetbalvereniging Slikkerveer. Over zijn kijk op de bibliotheekwereld blogt hij op quapelle.nl.